

Handläggare: Lotta Gillhardt
Telefon: 508 14 019

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Tidtabell för att avskaffa hemlösheten - svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr: 325-2944/2008)

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på remissen

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Margaretha Selin
Avdelningschef

Bakgrund

Karin Rågsjö m.fl. (v) har inkommit med en motion (2008:95) om tidtabell för att avskaffa hemlösheten. Motionen har bland annat lämnats till stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm. Remissen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 mars 2009.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom individ- och familjeomsorgen

Ärendet

Under våren 2008 gjordes en kartläggning i staden av antalet hemlösa. Antalet hemlösa uppgick i april 2008 till 3 081 personer, en minskning med 150 personer sedan den förra kartläggningen 2006.

Stadens definition av hemlös är följande,

- En hemlös är en person som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisad till tillfälliga boendalternativ eller är uteliggare.
- Till de hemlösa räknas således personer som bor på institutioner eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning
- Till de hemlösa räknas också personer som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta.

Däremot räknas inte personer som hemlösa som hyr i andra hand eller bor hos någon anhörig.

Motionärerna vill avskaffa hemlösheten och uppger att Stockholmsvännern, som motionärerna tillhör, i sitt budgetförslag har föreslagit en 5-årig plan för att avskaffa hemlösheten. De vill vidare att de hemlösa själva ska få vara med och påverka genomförandet genom att de i en brukarundersökning ska få sina röster hörda. Enligt motionärerna hänger hemlösheten ihop med bostadspolitiken där utförsäljningen av allmännyttan leder till en minskning av hyresrätter i framför allt innerstaden och i närförorter. Det byggs färre hyresrätter och de som byggs är för dyra för målgruppen.

Ett viktigt led i en nollvision för hemlöshet är att förstärka de förebyggande insatserna för barn, unga och deras föräldrar så att de aldrig hamnar i hemlöshet.

Motionärerna menar att det är viktigt att staden blir bättre på att samordna sina insatser för att hemlösa ska få bostäder bland annat genom att bygga fler billiga hyreslägenheter samt arbeta för att minska vräkningarna. Ett annat förslag är att bygga upp en vårdkedja med boendestöd i tränings- och försökslägenhet och sysselsättning för härbärgesboende med gravt missbruk och psykiska problem.

En hemlöshetskoordinator ska inrättas i stadsdelsnämnderna. Dessa ska bilda ett stadsövergripande nätverk för att samordna och följa upp genomförandet av en nollvision mot hemlöshet. Kommunfullmäktige förslås få en rapport om arbetets fortskridande tre gånger per år.

Förslag på punkter i en tydlig stadsövergripande plan

- Förstärk arbetet med barn och ungdomar i riskzon så att de inte hamnar på härbäрге.
- 0-tolerans för vräkningar av barnfamiljer och äldre.
- 500 lägenheter per år under fem år varav tränings- och försökslägenheter vid behov.

- 100 lägenheter i stödboenden per år för hemlösa med psykisk problematik eller med behov av att bo kollektivt.
- Hemlösa som får lägenhet har rätt till boendestöd och arbete i sociala arbetskooperativ.
- Budget- och skuldrådgivning samt skuldsanering ska erbjudas alla som önskar.
- Individuell handlingsplan för alla hemlösa
- Hemlöshetskoordinatorer i stadsdelsnämnderna för att stoppa vräkningar och nyrekrytering.
- Ersätt daghärbergen med sociala kooperativ som har en klar och tydlig inriktning
- Minska antalet härbergen och satsa istället på andra typer av boenden.
- Inför 29 årsgräns på härbergen - ingen ung vuxen ska bo på härberge.
- Förstärk kompetensen inom hemlöshetsområdet i alla berörda nämnder och styrelser.
- Kommunala bostadsbolag ska inte diskriminera människor med ekonomiskt bistånd vid uthyrning av lägenheter.
- Privata hyresvärdar måste lämna betydligt fler försökslägenheter till bostadsförmedlingen.

Hemlöshetsinsatsen ska finansieras genom investeringar om 85 mnkr från tidigare mandatperiod, genom planerade och nya investeringar i bostadsbolagen samt genom utökade budgetramar inom individ- och familjeomsorgen.

Förvaltningens synpunkter

Hemlöshetsfrågan är komplex och berör många samhällsområden. Socialtjänsten ensam har inte de verktyg som behövs för att lösa problem med bristen på bostäder för svaga hushåll. Bostadsförmedlingen avslår ofta ansökningar om social förtur och hänvisar till försöks- och träningslägenheter trots att dessa lägenheter ska vara till för personer med missbruks-, psykiska eller andra liknande problem. Tillgången till försöks- och träningslägenheter behöver också öka samt möjligheten att ta över förstahandskontrakt. Det har blivit svårare att bli godkänd som hyresgäst då kraven för att bli godkänt har ökat.

I den kartläggning som genomfördes den 15 april 2008 fanns de 275 hemlösa i Enskede-Årsta-Vantör. Att vara hemlös enligt stadens definition behöver inte innebära att man är uteliggare utan en hemlös kan också ha en träningslägenhet, bo på institution eller ha ett hotellhemsboende. Man kan också tillfälligt bo hos släkt, kompisar/bekanta eller ha kortare andrahandskontrakt. Andra bor på härbergen eller andra akutboenden. Stadens tak-över-huvudgaranti garanterar just detta att man har rätt till övernattningslösning för att undvika att sova ute eller i

portuppgångar. Det är förvaltningens uppfattning att de personer som saknar egen bostad och tillhör stadsdelsområdet alla har möjlighet till tak över huvudet. På längre sikt handlar det naturligtvis om att försöka hitta ett mer permanent boende.

Det är angeläget att utveckla arbetet med budget- och skuldrådgivning kring familjer och ensamstående vuxna som hotas av vräkning samt kring de personer som i sin rehabilitering fått ett boende i tränings- eller försökslägenhet. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har genom utvecklingsmedel från Socialstyrelsen fått möjlighet att i projektet ”Ekonomi i fokus – en strukturerad metod för att förebygga hemlöshet” pröva en modell med förstärkt skuld- och budgetrådgivning för att förhindra vräkningar och därmed hemlöshet.

Det är enligt förvaltningens uppfattning inte möjligt att bygga bort hemlösheten även om tillgången till billigare bostäder vore önskvärd. Problematiken är komplex och behöver mötas med många olika insatser. Flera av de förslag som motionärerna nämner är lovvärda och möjliga att genomföra. Till exempel är förslaget om en hemlöshetskoordinator i varje stadsdelsförvaltning en efterfrågad funktion av samarbetspartners som hyresvärdar, kronofogde m.m. En sådan funktion skulle bland annat öka möjligheten att förhindra vräkningar och medföljande hemlöshet. Det är dock, enligt förvaltningens uppfattning, inte realistiskt att tro att hemlösheten kan försvinna inom en period av fem år trots kraftfulla och flexibla insatser.

Förvaltningen, anser liksom motionärerna, att staden borde bygga upp särskilda insatser för unga vuxna så att härbärgesboende kan undvikas. Det är inte lämpligt att unga vuxna vistas i dessa miljöer.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen planerar en sammanhållen utbildningsatsning, som är tänkt att sträcka sig över flera år, för förebyggande insatser och metodutveckling i stadens hemlöshetsarbete. Några viktiga huvudområden som har lyfts fram är vräkningsförebyggande arbete, förebyggande arbete bland utsatta unga vuxna, förebyggande arbete bland äldre människor samt att ta sig ur hemlöshet. Förvaltningen ser positivt på en sådan satsning.

Bilaga

1. Motion av Karin Rågsjö m.fl. (v) Tidtabell för att avskaffa hemlösheten